אישים באגרות הראי"ה

הרב שמעון סופר, אב בית דין ערלוי

אב בית הדין וראש הישיבה בערלוי, בנו של ה"כתב סופר" · תר"י – תש"ד (1850–1944)

1 אגרות

דברי הרב קוק ודברי הרב שלמה אבינר, ונוסח האגרות המלא

igrot.shlomo-aviner.net

בקצרה

הרב שמעון סופר נולד בכ"ח באייר תר"י (1850) בפרשבורג, בנו של ה"כתב סופר" ונכדו של החתם סופר. לימים היה רבה וראש הישיבה של ערלוי (אגר) שבהונגריה, וממנהיגי יהדות הונגריה. נספה בשואה עם בני קהילתו ומשפחתו בכ"א בסיוון תש"ד (1944).

הרב קוק על הרב שמעון סופר מערלוי

באב תרס"ז (1907) הבהיר לו הרב קוק שאתרוגי ארץ ישראל (ראו בפרשת אתרוגי ארץ ישראל) אינם כולם שווים: אתרוגי האגודה משומרים מכל חשש, ואילו על אלה שנקנים מגויים אין השגחה. מצד המומים, אתרוגי היהודים אינם נופלים בשלמותם מן המורכבים, ורק למורכבים יש "איזה נוי חיצוני". שינוי המסחר יבוא בהדרגה, בעזרת תמיכת גדולי הדור (כרך א', אגרת פו).

האגרות

כרך א', אגרת פו: בכ"ו באב תרס"ז, מיפו: אתרוגי האגודה משומרים, ואין להעדיף את הנוי של המורכבים.

"הנה ב"ה האתרוגים של אחב"י אינם נופלים בשלמותם מאתרוגים המורכבים"

נוסח האגרות – עם ביאור

1 האגרות שבהן נזכר הרב שמעון סופר מערלוי, לפי סדר הכרכים, כל אחת עם התמצית שלה. הביאור משולב בתוך נוסח האגרות: בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת. הוא אינו חלק מלשון האגרת

אגרות הראי"ה – כרך א' – אגרת פו

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"ו מנחם אב תרס"ז - יפו **נמען:** הרב שמעון סופר, אב בית דין ערלוי

הרב קוק מבהיר שאתרוגי ארץ ישראל אינם כולם שווים: אתרוגי האגודה משומרים מכל חשש, ואילו על הנקנים מגויים אין השגחה. לדבריו היופי של המורכבים הוא "נוי פסול", והנוי האמיתי הוא באתרוגים הכשרים. שינוי המסחר יבוא בהדרגה, בעזרת תמיכת גדולי הדור.

עיקרי הדברים

- הבחנה בין אתרוגים משומרים ללא משומרים.
- נוי אמיתי ונוי פסול.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], כ"ו מנ"א[4] תרס"ז[5].

שלו'[6] וברכה לכ'[7] הרב הגאון הצדיק גזע קודש מו"ה[8] שמעון סופר [רבי שמעון סופר, רבה של ערלוי (אגר), בנו של החתם סופר] שליט"א[9], הגאבד"ק[10] ערלוי יצ"ו[11].

שוי"ר[12]. גיה"ק[13] הגיעני. והנה כבר הודעתי גלוי, שלא כל אתרוגי א"י[14] בחדא מחתא נינהו. האתרוגים של האגודה הנם משומרים ב"ה, ומושגחים מכל חששות, מערלה ומטבל ומהרכבה ומכל שמץ פסול ח"ו[15], ועליהם ודאי חיוב מוטל לכל צדיקי אמת וגאוני הזמן להגן, וממילא יסתעף שיתרבו עי"ז[16] נטיעות ע"י[17] אחב"י[18] באה"ק[19]. ויתר אתרוגי א"י, הנקנים מנכרים, איני יודעם כלל, ולא נמצא מי שמטפל בשמירתם מהרכבה כלל. לע"ע[20] אנכי בעניי הנני עושה כפי יכלתי לטובת קיום המצוה הק'[21] כמאמרה, ואם יתן השי"ת[22] בלב כל חכמי אה"ק[23] וחכמי חו"ל[24] להיות עוזרים לפרסום האמת, ולבקש עצות איך להרחיב העסק והנטיעה, ודאי יבא הדבר בע"ה[25], כי יזכו כל ישראל במצוה כדינה, עד בא לצ"ג בב"א[26].

וע"ד[27] הכשרות מצד מומין, הנה ב"ה האתרוגים של אחב"י אינם נופלים בשלמותם מאתרוגים המורכבים, רק מה שהמורכבים יש להם איזה נוי חיצוני, המושך את העין, שזהו באמת נוי פסול, שראוי לדחותו בב' ידים, ונוי האמיתי, שחוט של חסד משוך עליו, [על פי חגיגה יב] מצוי רק באתרוגים הכשרים, מטעי אחינו ב"י[28], עובדי אדמת הק'.

ע"ד[29] מצב המסחר, שיעץ כ"ג[30], אם יעלה הדבר בידם ודאי יהי'[31] לטובה, אבל כפי הנראה לא יוכל הענין להעשות בחפזון, רק ע"י קביעות תמיכה בכתב מכל גדולי הזמן יתרומם הדבר בהדרגה בעה"י[32].

אחתום בברכה וכט"ס[33], כנה"ר[34] ונפש ידידו דוש"ת[35] מקודש,

הק' אברהם יצחק ה"ק[36] הנ"ל[37]

1. ב"ה - ברוך השם
2. עה"ק - עיר הקודש

3. ת"ו - תבנה ותכונן
4. מנ"א - מנחם אב
5. תרס"ז - השנה תרס"ז (1906/1907)
6. שלו' - שלום
7. לכ' - לכבוד
8. מו"ה - מורנו הרב
9. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
10. הגאבד"ק - הגאון אב בית דין קהילת
11. יצ"ו - ישמרה צורה ויחייה
12. שוי"ר - שלום וישע רב
13. גיה"ק - גלילי ידיו הקדושים (מכתבו)
14. א"י - ארץ ישראל
15. ח"ו - חס ושלום
16. ע"ז - על ידי זה
17. ע"י - על ידי
18. אחב"י - אחינו בני ישראל
19. באה"ק - בארץ הקודש
20. לע"ע - לעת עתה
21. הק' - הקטן
22. השי"ת - השם יתברך
23. אה"ק - ארץ הקודש
24. חו"ל - חוץ לארץ
25. בע"ה - בעזרת השם
26. בב"א - במהרה בימינו אמן
27. וע"ד - ועל דבר
28. ב"י - בני ישראל
29. ע"ד - על דבר
30. כ"ג - כבוד גאונו
31. יהי' - יהיה
32. בעה"י - בעזרת השם יתברך
33. וכט"ס - וכל טוב סלה
34. כנה"ר - כנפשו הרמה
35. דוש"ת - דורש שלומו ותורתו
36. ה"ק - הכהן קוק
37. הנ"ל - הנזכר לעיל